

Anketa: Pracovní podmínky výchovných poradců (odpovědi k 15.10.2023)

Na anketu umístěnou na webových stránkách Asociace výchovných poradců od 16. 6. 2023 do 15. 10. 2023 odpovědělo 53 výchovných poradců, z nichž 37 uvedlo, že působí na základní škole, 15 na střední škole a jeden na vyšší odborné škole.

Všem respondentům tímto děkujeme.

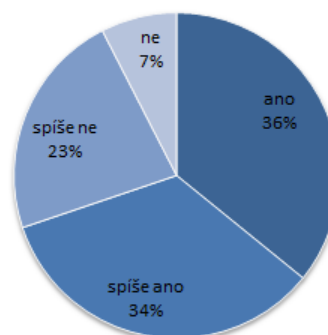
Anketa byla anonymní a dále v textu není rozlišováno pohlaví respondentů.

Prvních pět otázek ankety obsahuje uzavřené otázky, na které respondenti vybírají z odpovědí „ano“, „spíše ano“, „spíše ne“, „ne“. Šestá otázka je otevřená a respondenti měli možnost volně rozepsat problematické aspekty poskytování výchovného poradenství.

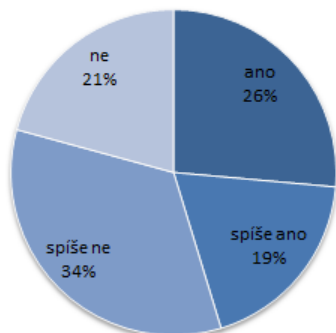
1) Prostor pro administrativní úkony výchovného poradenství považuje za vyhovující (36%) a spíše vyhovující (34%) většina respondentů.

Zbývající třetina jako spíše nevyhovující (23%) a nevyhovující (7%).

Považujete prostor, ve kterém provádíte administrativní úkony výchovného poradenství, za vyhovující?

Považujete prostor, ve kterém provádíte individuální konzultace výchovného poradenství, za vyhovující?

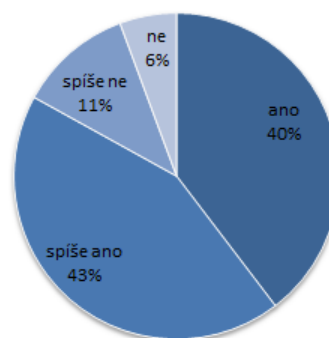
2) Prostor, ve kterém respondenti provádějí individuální konzultace výchovného poradenství považuje za vyhovující (26%) a spíše vyhovující (19%), tj. 45% respondentů.

55% respondentů považuje tento prostor za spíše nevyhovující (34%) a nevyhovující (21%).

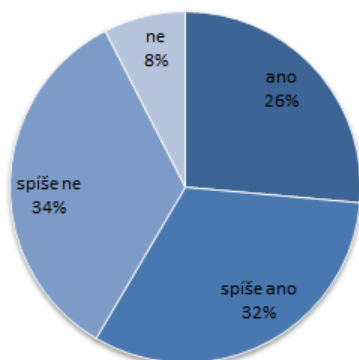
3) Technické vybavení, které mají respondenti k dispozici pro výchovné poradenství, považuje za vyhovující 83 % respondentů (vyhovující 40%, spíše vyhovující 43%).

17% respondentů považuje technické vybavení za spíše nevyhovující (11%) a nevyhovující (6%).

Považujete technické vybavení, které máte k dispozici pro výchovné poradenství, za vyhovující?

Považujete své postavení v hierarchii školy za vyhovující?

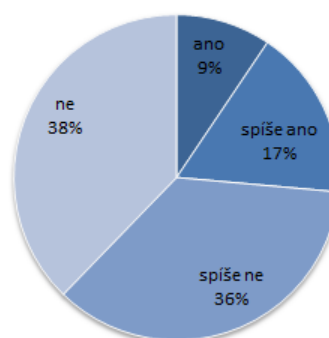
4) Svě postavení v hierarchii školy považuje za vyhovující 58% respondentů (26% vyhovující, 32% spíše vyhovující).

Nesouhlasně se ke svému postavení se vyjádřilo 42% respondentů (34% spíše nevyhovující, 8% nevyhovující).

5) Téměř jedna čtvrtina (21%) považuje časový prostor oficiálně vyčleněný na výchovné poradenství za vyhovující (9% vyhovující, 11% spíše vyhovující).

Téměř tři čtvrtiny respondentů (74%) se vyjádřily negativně k časovému prostoru oficiálně vyčleněnému na výchovné poradenství (36% spíše nevyhovující, 38% nevyhovující).

Považujete časový prostor, který máte oficiálně vyčleněn na výchovné poradenství, za vyhovující?

6) Problematické aspekty poskytování výchovného poradenství

Na otázku „Co považujete za problematické při poskytování výchovného poradenství?“ odpovědělo 34 respondentů (64%). Nejvíce je zmiňován nedostatečný čas na poskytování výchovného poradenství, který je stanoven Nařízením vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení

rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

- **Časový prostor oficiálně vyčleněný na výchovné poradenství**

Respondenti nejvíce komentovali nedostatečný čas, který mají na poskytování výchovného poradenství, na konzultace i administrativu s tím spojenou.

Práce výchovného poradce je časově velmi náročná. Nejvíce bojuji právě s časem. Větší část úvazku jsem učitelkou, přesto mám pocit, že mi díky výchovnému poradenství na přípravy nezbyvá mnoho času.

Velké množství práce a pouze o 3 hodiny zkrácený úvazek.

Odpočet hodin, zejména na SOŠ je práce VP na poloviční úvazek...bohužel to nikdo nechce slyšet....

Nedostatek časového prostoru, mnohdy práce navíc, nestačí oficiální aktuálně platné odečty hodin. Už je to nějaký čas, kdy se mluvilo o úpravě možnosti odečtu z hodinové dotace VP, ale nic se nezměnilo.

Časová náročnost, výchovným poradcům stále narůstá agenda a přibývá práce, zvláště po zavedení inkluze a vedení ŠPP a úvazky jsou příliš velké, zvláště na velkých školách.

Veškerá práce VP je nad rámec úvazku (+-5 hodin týdně).

Příliš povinností, které zaberou mnoho času, oproti snížení pracovního úvazku o pouhou hodinu.

Odpočet na práci výchovného poradce, po Covidu je stále více žáků s problémy a začíná být při výuce problém najít si čas na všechny povinnosti.

Málo času. Jsem třídní učitelka a na škole mám běžné dozory o přestávkách v jídelně i v šatnách jako ostatní pedagogové a pouze 3 vyučovací hodiny o které má VP snížený úvazek rozhodně nestačí na stále se zvyšující počet individuálních konzultací jak se žáky tak s rodiči.

Výchovný poradce nemá dostatek času na práci se žáky, 2 hodiny týdně je žalostně málo.

Oficiální časová dotace neodpovídá skutečnosti. Často řeším záležitosti správně náležející spec. pedagogovi školy. Kolegium nerespektuje pracovní dobu této funkce.

V souvislosti s nedostatkem času respondenti také zmiňují i náročnost administrativy výchovného poradenství.

Málo času na administrativu spojenou s VP a také na konzultace.

Spousta administrativy

Nedostatek času, příliš byrokracie, ...

Velmi málo času pro administrativu i individuální konzultace. Jsem začínající učitel a zároveň třídní učitel.

Dva respondenti zmiňují také další časově náročné role, které na škole zastávají kromě výkonu funkce výchovného poradce.

Zkoordinovat třídnictví, výuku a časovou náročnost role výchovného poradce.

Velké množství kompetencí, které patří k této pracovní pozici. Bylo by dobré zmenšit počet pracovních úkonů a část své práce delegovat např. na třídní učitele.

Jeden respondent se zmínil i o nedostatku času na další vzdělávání nejen pro výkon funkce výchovného poradce.

Pro dobrou práci vých. poradce je třeba se dále vzdělávat (ne pouze studium vych. por.) – i to vyžaduje další čas.

- **Postavení výchovného poradce a spolupráce uvnitř i vně školy**

Z několika komentářů vyplývá nepříznivý postoj vedení školy k výchovnému poradenství a důvěra vedení školy v práci výchovného poradce.

Za problematické považuji nespolupráci ředitelky školy a výchovného poradce.

Vedení školy nechce výchovného poradce ve vedení školy, je brán jako řadový učitel.

Postavení v rámci hierarchie zaměstnanců.

Podpora vedení školy

Při pokusu o změnu vzdělávání inkludovaných žáků, nepřijmutí staršími kolegyněmi, kdy si stále stojí za svým názorem a nic co řeknu, jim tento názor nezmění (nerespektování mé osoby, jelikož nemám takovou praxi jako oni).

Respondenti zmiňují i problémy ve spolupráci a v komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru.

Snaha řešit problémy se ne vždy setkává s pochopením pedagogů.

Nespolupracující kolegové.

Přístup kolegů.

Nedostatek prostoru pro komunikaci s kolegy.

V malé míře respondenti uvádějí i problémy ve spolupráci a komunikaci s rodiči a OSPODEM.

Ne vždy dobrá spolupráce s rodiči, vedením školy, kolegy, OSPODEM.

Komunikace s rodiči.

Nespolupráce rodičů.

- **Prostorové zabezpečení výchovného poradenství**

Ve dvou komentářích je zmíněno nedostatečné prostorové zabezpečení výchovného poradenství.

Příšerné prostorové podmínky ... řeším vše tam, kde je zrovna v tu chvíli volno.

... nevyhovující prostory, ...

Společný prostor s hospodářkou, špatně se hledá místnost na individuální konzultace, že si většina myslí že jim jsem k dispozici kdykoliv

- **Pravidla pro asistenty pedagogy**

Jeden komentář se týká pravidel pro asistenty pedagoga.

Požádala jsem o nastavení pravidel pro asistenty pedagoga a nelíbí se mi odvádění integrovaných dětí z výuky, kdy se jim věnuje asistent a supluje učitelku. Přes moje doporučení, vedení rozhodlo jinak.

- **Dostupnost dětských psychiatrů**

Jeden z respondentů upozorňuje na nedostatek dětských psychiatrů a dlouhé čekací lhůty na psychiatrickou pomoc a vyšetření.

Dlouhé čekací lhůty na dětské psychiatry a z toho vyplývá, že děti nám chodí do školy, máme s nimi pracovat a velmi dlouhý čas neznáme jak a dítě není medikováno. Může být sobě i druhým nebezpečné. A není poté pro ostatní bezpečné klima ve třídě nebo i škole. Takle problematika se snad ani neřeší.

- **Finanční ohodnocení výchovných poradců**

Jeden respondent zmiňuje nedostatečné a demotivující finanční ohodnocení, přestože je pro pozici výchovného poradce s ukončeným specializačním studiem v souladu s § 8, vyhlášky 317/2005 Sb. výchovného poradenství stanovena 13. platová třída.

... absolutně nedostatečné a demotivující finanční ohodnocení.

- **Dostupnost právní podpory výchovného poradenství**

V následujícím komentáři respondent upozorňuje na potřebu právní podpory pro výchovné poradce a navrhuje zřízení linky na právníka se znalostí školských předpisů.

Nedostatečnou možnost rychlé právní podpory. Třeba linka na právníka v kraji nebo na MŠMT. Jde mnohdy o velmi individuální věci a nemá s tím člověk zkušenost, přestože již ve funkci pracuje velmi dlouho. Prostě jsou i pro nás nové problémy a nejsme právníci. A vyhledávání zabere spoustu času. Řešení se však očekává rychle.

- **Psychohygienu členů školního poradenského pracoviště**

Poslední komentář se zabývá potřebou zabezpečení psychohygieny členů ŠPP.

Nezájem o psychohygienu členů ŠPP. Obecně nejen vedení škol. I vyšších orgánů.

Závěrem

Počet respondentů ankety byl poměrně malý a její výsledky nelze považovat za názory většiny výchovných poradců.

Respondenty ankety nejvíce tíží nedostatečný čas určený pro výkon funkce výchovného poradenství a jeho administrativní náročnost. Někteří výchovní poradci jsou nespokojeni se svým postavením v hierarchii školy, se spoluprací a komunikací uvnitř a vně školy, a s prostory, ve kterých poskytují konzultace.

Přestože byly komunikovány jen jedním respondentem, zazněly i náměty k řešení jako je možnost zřízení linky na právníka pro případ nejasného výkladu legislativy výchovného poradenství, zvýšení dostupnosti psychiatrického vyšetření žáků a zabezpečení psychohygieny členů školního poradenského pracoviště.

Výsledky ankety bude Rada Asociace výchovných poradců diskutovat a hledat jejich možné řešení.

Zuzana Freibergová

Asociace výchovných poradců, z.s.

15.10.2023